

Motion till riksdagen 2009/10:C253

av **Staffan Danielsson och Jan Andersson (c)**

Bygglov även i områden med lukt och buller genom avtalsservitut

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kunna ge bygglov även vid rimliga miljöstörningar genom s.k. avtalsservitut.

Motivering

Vi vill se en blomstrande landsbygd där nya hus byggs vid vägar och sjöar, där människor vill leva och bo, och vi vill ha ett samhälle som är generöst med att tillåta detta. Vi vill släppa loss människors utvecklingskraft genom att möjliggöra för dem att förverkliga sina drömmar, inte genom att slå undan benen för dem.

Många människor med rötter i sin hembygd, eller med drömmar om en ny hembygd, vill bygga sitt hus även på platser där det kan finnas vissa störningar, s.k. konfliktområden. Detta leder alldeles för ofta till att samhället lägger en kall död generell hand över människornas heta önskan och förbjuder dem att bygga sitt hus där de vill, trots att de äger eller kan köpa marken och är fullt införstådda med de störningar som finns. Ofta är det miljöbalkens regelverk som sätter krokben för detta. I grunden är miljöbalken mycket bra, men ibland kan de generella bestämmelserna inkräkta för mycket på människors möjligheter till egna val.

Låt oss ta några exempel. I socknarna Bankekind, Vårdsberg, Askeby och Landeryd med omnejd utanför Linköping bor det några tusen människor i små tätorter och på landsbygden. Flygplanen från Saabflygfältet går upp och ner över dessa bygder. Oro från flygplatsen finns för att allt fler hus kan öka risken för att miljöbalken på sikt kan tvinga fram en stängning eller stark begränsning av flygplatsens verksamhet. Därför ligger nu en död hand över bygderna och nya bygglov beviljas egentligen inte i dagsläget, trots att de

Fel! Okänt namn på

som vill bygga accepterar den verklighet och de störningar som föreligger och bedömer dem som överkomliga, i likhet med alla dem som sedan länge eller genom färska villaköp bor och lever i området. Störningarna i området är därtill ofta väsentligt mindre i förhållande till hur boendesituationen är i många storstads- och tätortsområden i Europa i övrigt.

I en annan del av landet, Halland, i brytningen mellan skog och slätt, bedrivs på ett lantbruk häst- eller animalieuppfödning. Några familjer har överenskommit med ägaren att få köpa tomt och bygga hus på en vacker kulle några hundra meter från stallet. Miljöbalkens generella regler förhindrar att bygglov kan ges, och trots att människorna är överens förbjuds de att bygga sitt hus. Övriga befintliga hus som ligger ännu närmare stallet bebos av människor som stortrivs på landsbygden i närheten av stallet.

Bakom dessa generella förbudsregler ligger avsikten att förhindra framtida konflikter mellan de hus som inte fick byggas och flyg- eller stallverksamheten (eller andra liknande verksamheter) och att skydda människorna från de miljöstörningar som de deklarerat att de är fullt införstådda med.

Det är ändå rätt märkligt att människor som är överens sinsemellan, och som vill satsa sina pengar på att bygga just på den här platsen, förbjuds detta av stat eller kommun som vet bättre än de berörda att de inte tål de buller- eller luktstörningar som de vet om och är fullt beredda att leva med – och som tiotals eller tusentals andra människor i området redan lever med. Staten liksom de som bedriver den miljöstörande verksamheten är rädd för att framtida ägare kommer att kräva att den miljöstörande verksamheten upphör eller kommer att kräva skadestånd av den.

Det finns faktiskt ett fullt möjligt sätt att möjliggöra för människor i många av dessa fall att få bygglov, trots t ex begränsade mängder av buller eller lukt.

Samhällets ”döda hand” över dessa områden kan rätt enkelt lyftas undan genom så kallade avtalsservitut, vilka förs in i fastighetsregistret och ålägger fastigheten och varje ny ägare vartefter att tåla de störningar som fanns vid byggtillfället. I ett slag undanröjs de risker som staten och den miljöstörande verksamheten vill förhindra men utan att man till varje pris behöver förhindra själva byggnationen!

Servitut får enligt lagen upplåtas endast om det är ”ägnat att främja en ändamålsenlig markanvändning” och att ändamålet är av ”stadigvarande betydelse för den härskande fastigheten”. Servituten är oftast ej tidsbegränsade. Den miljöstörande verksamheten skrivs in i tingsrättens fastighetsregister som ett avtalsservitut och ålägger fastigheten att allt framgent tåla de angivna störningarna. Nästföljande ägare kommer då att få kännedom om detta, bli medveten om den miljöstörande verksamheten och framför allt avsäga sig rätten att kräva verksamhetens upphörande eller skadestånd.

Vi föreslår att riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med lagförslag som medelst avtalsservitut möjliggör bebyggelse av s.k. konfliktområden enligt ovan. Detta ger självfallet inte de som ansöker om bygglov någon absolut rätt att få bygga. Självklart ska en sedvanlig bygglovsprövning göras, men det skulle väsentligt öka möjligheten att tillåta människor att bygga där de avtalat med varandra och vill göra det.

Fel! Okänt namn på

Detta skulle enligt vår mening vara en verkningsfull åtgärd i arbetet för att utveckla en levande landsbygd och för att ta vara på människors drivkrafter och vilja.

Civilutskottet har i flera år med hänvisning till olika pågående utredningar valt att inte sakbehandla vår tidigare motion från år 2007. Vi kan inte se att de utredningar man hänvisar till tar upp det förslag som vi vill uppdra åt regeringen att utreda, och vi hemställer att utskottet innevarande riksdagsår måtte sakbehandla denna motion, och förhoppningsvis i positiv anda!

Stockholm den 21 september 2009

Staffan Danielsson (c)

Jan Andersson (c)